

Bruxelles, 16.1.2018.
COM(2018) 26 final

**IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU, EUROPSKOM
GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I ODBORU REGIJA**

o provedbi normizacijske politike EU-a i o doprinosu europskih normi politikama EU-a

{SWD(2018) 15 final}

UVOD

Gospodarsko okruženje mijenja se unutar EU-a i među njegovim međunarodnim trgovinskim partnerima. Granice između tradicionalne proizvodnje, digitalizacije i usluga sve više blijede, a digitalna rješenja postupno se integriraju u globalne industrijske vrijednosne lance. Suočena s tim izazovima, Komisija bi trebala uzeti u obzir tu gospodarsku stvarnost pri postavljanju normizacijskih prioriteta za europske politike i zakonodavstva u suradnji s međuinstitucijskim partnerima. Komisija je u lipnju 2016. u komunikaciji pod nazivom „Europske norme za 21. stoljeće” (dalje u tekstu „Komunikacija”)¹ predstavila novu viziju europskog normizacijskog sustava (ESS) radi suočavanja s tim izazovima.

Nova vizija opisana u Komunikaciji nadilazi tradicionalni način upravljanja normama na razini EU-a, koji je ranije bio ograničen na tehničku podršku za potrebe usklađivanja na razini EU-a. Nova vizija usmjerena je na doprinos normizacije rješavanju društvenih problema i europskim politikama kao što su promicanje inovacija, povećanje kvalitete i sigurnosti, otvaranje radnih mjesta i jačanje rasta, podržavanje globalnih vrijednosnih lanaca i razvoj jedinstvenog tržišta.

Osim takve proširene podrške politikama, u Komunikaciji su predstavljene i nove inicijative za postizanje tih ciljeva u okviru europskog normizacijskog sustava. Posebno se ističe zajednička inicijativa o normizaciji² i prijedlog³ za pokretanje međuinstitucijskog dijaloga sa suzakonodavcima. Nadalje, u travnju 2016. Komisija je postavila prioritete za normizaciju informacijskih i komunikacijskih tehnologija (IKT) i u svojoj komunikaciji o prioritetima normizacije IKT-a za jedinstveno digitalno tržište (dalje u tekstu „Komunikacija o IKT-u”)⁴ predložila konkretne mjere na temelju strateškog pristupa koji počiva na dva stupa. Komisija je u prvom stupu utvrdila pet prioriternih područja za koja je smatrala da su u njima mjere hitnije. U drugom stupu Komisija je predložila proces na visokoj razini za provedbu tih mjera, analizu napretka u postizanju rezultata i, ako je potrebno, prilagodbu prioriteta⁵.

Jedno je od najvažnijih načela normizacije transparentnost, za koju je nužno uspostaviti alate za komunikaciju i dijeljenje informacija sa zainteresiranim stranama. To se u europskoj

1 COM (2016) 0358 final

2 C (2016) 3211 U zajedničkoj inicijativi o normizaciji utvrđuje se zajednička vizija za europsku normizaciju kako bi se uspješnije postavili prioriteti i modernizirao postojeći europski sustav za normizaciju te kako bi se nastojalo pravodobno isporučiti normizacijske dokumente. Njome se podržavaju relevantni aspekti deset prioriteta Europske komisije i drugi ciljevi politika, a istodobno se jasno poštuje distribucija različitih kompetencija u EU-u i državama članicama. Zajedničkom inicijativom trebalo bi se EU-u omogućiti i jačanje njegove pokretačke snage na globalnoj razini.

3 Vidjeti stranicu 4. u COM (2016) 0358 final.

4 COM (2016) 176 final

5 Izvješće o napretku nalazi se u priloženom radnom dokumentu službi.

normizaciji dosad ostvarivalo u okviru godišnjeg programa rada Unije za europsku normizaciju⁶ i Kontinuiranog plana⁷ normizacije IKT-a⁸.

U ovom se izvješću nastoji objasniti kako su pojedine mjere i akteri prethodnih godišnjih programa rada Unije za europsku normizaciju, Komunikacije o prioritetima normizacije IKT-a za jedinstveno digitalno tržište (dalje u tekstu „Komunikacija o IKT-u”)⁹ i zajedničke inicijative o normizaciji dosad pridonijeli ostvarenju ciljeva utvrđenih u Komunikaciji. Izvješće je podijeljeno na dva dijela. U prvom su obuhvaćeni politički elementi nove vizije, a u drugom suradnja s dionicima. Uz njega je priložen radni dokument službi u kojemu je detaljno opisan napredak različitih mjera u okviru prethodno navedenih godišnjih programa rada Unije za europsku normizaciju i druge aktivnosti u tijeku. Ovim izvješćem želi se podržati međuinstitucijski dijalog koji je predviđen u Komunikaciji, a koji će Komisija voditi sa suzakonodavcima u mjesecima koji će uslijediti s namjerom da postavi temelje za rad na godišnjem programu rada Unije za europsku normizaciju za 2019.

POLITIČKI ELEMENTI NOVE VIZIJE

1. Promicanje inovacija

Norme su prepoznate kao pokretač inovacija¹⁰. Ključan instrument za inovacije u postupku normizacije razrada je relevantnih znanstvenih i tehničkih podataka, poznatija kao prednormativno istraživanje, nakon koje slijedi izrada norme. U Uredbi (EU) br. 1025/2012¹¹ (dalje u tekstu „Uredba”) utvrđen je okvir uslijed povećanog doprinosa normizacije inovacijama u Europi. Od 2016. Komisija se u suradnji s drugim dionicima u okviru aktivnosti zajedničke inicijative o normizaciji dodatno usmjerava na taj cilj povezivanjem istraživanja i inovacija s normizacijom¹².

Ključno je osigurati blisku i pravodobnu interakciju istraživanja i razvoja s normizacijom kako bi se olakšalo stavljanje inovativnih proizvoda na tržište. U okviru programa Obzor 2020. naglasak se ponovno stavlja i na povezanost njegovih istraživačkih projekata i postupka normizacije, posebno integracijom normizacijskih aktivnosti u istraživačke projekte i prepoznavanjem njihova potencijala za jačanje učinka istraživanja i rezultata istraživanja i razvoja. U projektima u okviru programa Obzor 2020. za kooperativne inteligentne prometne

⁶ Objavljuje se svake godine u srpnju, posljednja verzija COM (2017) 453.

⁷ http://ec.europa.eu/growth/content/2017-rolling-plan-ict-standardisation-released-0_hr

⁸ Komisija svake godine objavljuje Kontinuirani plan normizacije IKT-a kako bi u jednom dokumentu objedinila različite potrebe normizacije IKT-a u okviru potpore politikama EU-a. Plan je usmjeren na europske organizacije za normizaciju te na međunarodna i globalna tijela za normizaciju koja mogu odgovoriti na predložene mjere i normizacijskim dokumentima podržati odgovarajuće ciljeve politika.

⁹ COM (2016) 176 final

¹⁰ COM (2011) 311 final

¹¹ Vidjeti članak 5. stavak 2., članak 9. i članak 15. stavak 1. točku (c).

¹² Zajednička inicijativa o normizaciji, aktivnost 2.

sustave (C-ITS), kibersigurnost i digitalnu privatnost¹³, nanotehnologije, napredne materijale, biotehnologiju, energetiku, uključujući gorivne članke i vodik, sigurna društva te naprednu proizvodnju i preradu priprema se više prednormativnih aktivnosti kojima se podržavaju medicinski proizvodi, zaštita okoliša, dekarbonizacija, energetska učinkovitost i mjeriteljstvo.

Prednormativna istraživanja koja su u tijeku pridonose i usklađenosti programa za certifikaciju sigurnosnih proizvoda i sustavâ.

Komisija surađuje s europskim normizacijskim organizacijama i drugim organizacijama za razvoj normi, forumima i konzorcijima te relevantnim dionicima na izradi mogućih mjera kojima će se poboljšati ekosustav normizacije IKT-a. To uključuje promicanje interakcije među zajednicama otvorenog kôda i zajednicama za normizaciju te definiranje uravnoteženog, jasnog i predvidljivog europskog okvira za licenciranje patenata bitnih za norme. Komisija je u studenome 2017. objavila komunikaciju o tome¹⁴.

Komisija se uvelike koristi programom Obzor 2020. kako bi financirala projekte istraživanja i inovacija koji pridonose normizaciji te s europskim normizacijskim organizacijama radi na mjerama kojima će se bolje povezati istraživanja, inovacije i normizacija. Javno-privatna partnerstva u okviru programa Obzor 2020. nužna su za razvoj ključnih sastavnica digitalne tehnologije. Opsežnim pilot-projektima priprema se široka implementacija kroz ispitne platforme, objekte za eksperimentiranje i pilot-linije, čime se stvara znanje i utječe na postupke normizacije. Na temelju preliminarnih ulaznih podataka država članica i industrije utvrđene su inicijative za industrijske platforme za „povezanu pametnu tvornicu”, „zdravstvo i skrb”, „pametnu poljoprivredu”, „povezanu i automatiziranu mobilnost”, „pametnu energiju” te za međusektorske industrijske podatke i platforme „interneta stvari”.

U Komunikaciji o strategiji Unije za mobilnost s niskom razinom emisije¹⁵ navodi se da su normizacija i interoperabilnost ključne kako bi se što bolje iskoristio opseg unutarnjeg tržišta, osobito u pogledu elektromobilnosti, a potrebno je ukloniti i prepreke za punjenje električnih vozila širom EU-a. Komisija će uskoro donijeti prvu od više delegiranih uredbi Komisije radi dopune i/ili ažuriranja upućivanja na norme koje se navode u tehničkim specifikacijama utvrđenima u Prilogu II. Direktivi 2014/94/EU o uspostavi infrastrukture za alternativna goriva.

2. Povećanje kvalitete, sigurnosti, zaštite i održivosti robe i usluga

Učinkovita politika normizacije pridonosi ispunjenju zakonskih zahtjeva u pogledu sigurnosti izradom relevantnih najsuvremenijih tehničkih specifikacija i osiguravanjem općeprihvaćenih

¹³ COM (2017) 477 final/2

¹⁴ COM (2017) 712 final

¹⁵ COM (2016) 501 final

metoda ispitivanja za mjerenje usklađenosti robe i usluga s propisanim vrijednostima u pogledu kvalitete, sigurnosti, zaštite, energije i učinkovitosti materijala. Ciljevi u pogledu kvalitete, sigurnosti, zaštite i održivosti uglavnom su komplementarni, ali mogu biti i proturječni. Što uravnoteženije ostvarivanje ciljeva normizacije uz međusobno nadopunjavanje stalan je izazov.

2.1. Kvaliteta

U svrhu poboljšanja kvalitete usluga Komisija je od europskih normizacijskih organizacija¹⁶ zatražila da izrade europske norme u područjima kao što su poštanske usluge, u kojima su norme pridonijele razvoju sektora dostave paketa, kao i horizontalne norme za usluge koje CEN razvija kako bi se pomoglo pružateljima usluga, primjerice mjerenjem njihova učinka.

U području mjeriteljstva očekuje se da će se nedavno zatraženim europskim normama¹⁷ poboljšati kvaliteta mjerenja, osobito mjerenja potrošnje vode i toplinske energije, kao i decentralizirana proizvodnja energije iz obnovljivih izvora te prijenos električne energije do i od električnih vozila.

2.2. Sigurnost

Sigurnost je ključno područje za europsku normizaciju. Približno 60 % Komisijinih zahtjeva za normizaciju podnosi se u tom području, što pokazuje koliko sigurnost utječe na svakodnevni život građana EU-a. Usklađeno zakonodavstvo EU-a i Direktiva o općoj sigurnosti proizvoda¹⁸, kojima se osigurava sigurnost stotina proizvoda na tržištima Unije, oslanjaju se na usklađene norme i druge norme kojima se podupire zakonodavstvo EU-a¹⁹ kako bi se zajamčilo ispunjavanje zakonskih zahtjeva u pogledu sigurnosti.

Nedavno izrađenim normama podržava se usklađivanje u brojnim područjima, primjerice u području sigurnosti djece i osobne zaštitne opreme. U nedavno donesenoj europskoj normi o sigurnosti djece utvrđeni su sigurnosni zahtjevi za upaljače, kojima je djeci onemogućeno uspješno rukovanje mehanizmom za paljenje. Osim toga, novim normama za nosiljke za dojenčad osigurava se da djeca ne mogu uhvatiti sastavne dijelove. Naposljetku, normizacijom su utvrđeni tehnički zahtjevi za laserske štitnike za oči kako bi se radnici nošenjem osobne zaštitne opreme zaštitili od slučajnog izlaganja laserskom zračenju.

¹⁶ CEN – Europski odbor za normizaciju, CENELEC – Europski odbor za elektrotehničku normizaciju i ETSI – Europski institut za telekomunikacijske norme

¹⁷ Za više pojedinosti vidjeti priloženi radni dokument službi.

¹⁸ Direktiva 2001/95/EZ

¹⁹ Kao što su norme na koje se upućuje u *Službenom listu* EU-a na temelju Direktive 2001/95/EZ

2.3. Zaštita

S obzirom na tehnološka postignuća i međunarodna politička događanja, zaštita postaje sve važnije područje politike EU-a. U kontekstu zaštite Komisija od 2016. prepoznaje potrebe za normizacijom u raznim područjima upravljanja krizom i u razvoju kemijskih, bioloških, radioloških i nuklearnih obrambenih kapaciteta te je od CEN-a zatražila izradu relevantnih normi. Osim toga, pokrenuta su prednormativna istraživanja u okviru programa Obzor 2020. u više područja koja uključuju sigurnosne prijetnje, kao što su radiološke i nuklearne prijetnje kritičnim infrastrukturama. U području IKT-a Komisija je pokrenula i normizacijski zahtjev za integriranu privatnost kako bi proizvođači mogli dosljedno objašnjavati poteškoće u zaštiti podataka.

2.4. Održivost

Održivost je važan i dugoročan cilj europske normizacije. Norme su nužne za provedbu ključnih prioriteta EU-a kao što je politika Energetske unije te njegove istraživačke i inovacijske strategije pod nazivom Ubrzavanje inovacija u području čiste energije²⁰, koja obuhvaća mjere za prilagodbu klimatskim promjenama i njihovo ublažavanje te dekarbonizaciju energetskeg sustava. Komisija je 2016.²¹ i 2017.²² zatražila od europskih normizacijskih organizacija da izrade norme povezane sa sustavima upravljanja okolišem, ambalažom i ambalažnim otpadom, poliaromatskim ugljikovodicima, upravljanjem okolišem, ekološkim dizajnom i označivanjem energetske učinkovitosti, okvirnom direktivom o vodama, emisijama stakleničkih plinova, primjenom pesticida, opremom za rekuperaciju para, akumulatorima, zelenim vodikom, hlapivim organskim spojevima, uljima za pirolizu, algama, poboljšanjem energetske učinkovitosti zgrada, uvođenjem zelene infrastrukture, kvalitetom zraka i smanjenjem emisija. Ti zahtjevi temelje se na postojećim zakonskim i političkim okvirima i u skladu su s kriterijima koji su utvrđeni u tim okvirima. Kako bi se uklonile prepreke za upotrebu klimatski povoljnih tehnologija u sektorima rashlađivanja, klimatizacije, toplinskih crpki i pjene, Komisija je zatražila da CEN i CENELEC izrade relevantne europske norme.

3. Otvaranje radnih mjesta i poticanje rasta

Normizacija je postupak koji se odvija odozdo prema gore i omogućuje suradnju predstavnika industrije, državnih tijela, znanstvene zajednice i drugih dionika, čime se osigurava visoka razina prihvaćanja normi među tim dionicima. Za Europsku uniju norme i normizacija jasna su strateška imovina kojom se osigurava konkurentnost EU-a te su ključan alat za promicanje inovacija i napretka na jedinstvenom tržištu. Opće je prihvaćeno da norme i normizacija imaju važnu ulogu u podržavanju gospodarskog rasta jer povećavaju produktivnost i konkurentnost te potiču inovacije i povećavaju blagostanje. Osim toga, EU-u omogućavaju da zadrži vodeću ulogu u tehničkom razvoju i svjetskoj trgovini.

²⁰ COM (2016) 763

²¹ COM (2016) 357

²² COM (2017) 453

Iako nacionalne studije koje su provele Francuska, Njemačka, Ujedinjena Kraljevina i druge zemlje²³ ukazuju na doprinos normi i normizacije konkurentnosti poduzeća u EU-u, učinci normi i normizacije nisu vidljivi na široj europskoj razini. O tom se problemu ponovno raspravljalo u kontekstu zajedničke inicijative o normizaciji s ciljem proširenja dokazne baze godišnjeg ciklusa upravljanja politikom EU-a o normizaciji.

Komisija je prepoznala važnost dubljeg razumijevanja gospodarskih i društvenih učinaka normi i normizacije te namjerava pokrenuti studiju u okviru godišnjeg programa rada Unije za europsku normizaciju za 2017.²⁴ Tema je opsežna i postoje metodološke poteškoće u mjerenju (gospodarskih) učinaka normi i normizacije, kao i u dohvaćanju podataka koji bi omogućili monetizaciju učinaka normi i normizacije i njihovih neizravnih učinaka na makroekonomskoj i sektorskoj razini te na razini poduzeća. S obzirom na navedeno, Komisija je ove godine pokrenula studiju izvedivosti u suradnji s nacionalnim normizacijskim tijelima i drugim sudionicima u aktivnostima iz zajedničke inicijative o normizaciji obuhvaćenima tom studijom²⁵. Svrha je te studije izvedivosti evaluirati daljnju procjenu izrade buduće studije.

4. Podupiranje globalnih vrijednosnih lanaca

Europski normizacijski sustav ima ključnu ulogu u pružanju pomoći europskim poduzećima i MSP-ovima da svoje aktivnosti prošire izvan Europe i u osiguravanju kvalitete i sigurnosti uvoznih proizvoda i usluga. Primjer su za to sporazumi između europskih normizacijskih organizacija i međunarodnih normizacijskih organizacija kao što su ISO²⁶ i IEC²⁷ te globalna partnerstva kao što je Partnerski projekt za treću generaciju (3GPP)²⁸ i organizacija „oneM2M”²⁹. Komisija od 2016. promiče i europski regulatorni model koji se podupire dobrovoljnim normama i uskom povezanošću s međunarodnom normizacijom u trećim zemljama, na temelju okvira zajedničke inicijative o normizaciji.³⁰ Komisija je počela voditi i izravne dijaloge s organizacijama ISO i IEC kako bi se donijelo što više istovjetnih europskih i međunarodnih normi te istodobno osigurala najviša razina zaštite za europske potrošače.

²³ DIN (2000.): *Economic Benefits of Standardisation* (Gospodarske koristi normizacije), 3 sveska. Berlin: Beuth. (ažurirano 2011.), DTI (2005.):

The Empirical Economics of Standards (Empirijska ekonomija normi), DTI ECONOMICS PAPER NO.12. London i AFNOR (2009.)

The Economic Impact of Standardisation – Technological Change, Standards and Long-Term Growth in France (Gospodarski učinak normizacije – Tehnološke promjene, norme i dugoročni rast u Francuskoj). Pariz.

²⁴ COM (2016) 357

²⁵ Aktivnost 1.: Studija o gospodarskim i društvenim učincima normi te pristup normama u državama članicama EU-a i EFTA-e

²⁶ International Standardisation Organisation (Međunarodna organizacija za normizaciju)

²⁷ International Electrotechnical Commission (Međunarodna elektrotehnička komisija)

²⁸ <http://www.3gpp.org/>

²⁹ <http://www.onem2m.org/>

³⁰ Zajednička inicijativa o normizaciji, aktivnost 13.

Normizacija je ključna tema pregovora EU-a s trećim zemljama o sporazumu o slobodnoj trgovini. Komisija od svojih partnera zahtijeva dosljednu upotrebu najnovijih međunarodnih normi kao temelja za izradu propisa koji utječu na ključne proizvode i usluge kako bi građanima EU-a mogla jamčiti sigurnost i zaštitu i povećati međunarodnu konkurentnost poduzeća iz EU-a. Nedavno završeni pregovori o sporazumu o slobodnoj trgovini na kojima je normizacija bila jedna od glavnih tema uključuju sporazume EU-a s Kanadom (Sveobuhvatni gospodarski i trgovinski sporazum; privremeno se primjenjuje od 21. rujna 2017.), sa Singapurom i Vijetnamom (pregovori su završeni) i Japanom (postignut je načelni dogovor o glavnim elementima).

Kako bi se što bolje iskoristile prilike koje pružaju najveća tržišta u usponu, dva EU-ova stručnjaka za normizaciju (koje zajednički financiraju Komisija, EFTA i tri europske normizacijske organizacije) upućena su u Kinu i Indiju te su proveli aktivnosti za jačanje svijesti povezane sa sustavima normizacije u tim zemljama i dostavili informacije iz tržišnih i regulatornih izvora za konkretna područja relevantna za tržište. Budući da trenutačna faza projekta upućenog stručnjaka za europsku normizaciju u Kini završava u prosincu 2017., Komisija surađuje s partnerima u projektu radi njegova produljenja koje počinje 2018.

Kad je riječ o međunarodnom djelovanju europske normizacije IKT-a, mjera suradnje i potpore u okviru programa Obzor 2020. u kombinaciji s mjerama u okviru instrumenta vanjske politike pomoći će u ojačavanju prisutnosti EU-a promicanjem europske normizacije u drugim regijama i uspostavom promatračke skupine za globalne normizacijske aktivnosti u IKT-u i instrumenta financiranja kako bi se podržalo sudjelovanje europskih stručnjaka u međunarodnoj normizaciji IKT-a.

Normizacija u kontekstu sigurnosti jedna je od tema rasprava u Gospodarskoj komisiji Ujedinjenih naroda za Europu kojima se nastoji povećati prisutnost EU-a i angažman europskih dionika u pitanjima povezanim sa sigurnošću.

I afrički kontinent otvara nove prilike za suradnju u području normizacije. Zajednička strategija Afrike i EU-a mogla bi pružiti okvir za razvoj panafričkog sustava normizacije kao tehničkog doprinosa panafričkoj tržišnoj integraciji. Komisija je 2016. podržala suradnju CEN-a i CENELEC-a s afričkim normizacijskim organizacijama (ARSO, AFSEC) kako bi normizacija postala središnja tema sastanka na vrhu EU-a i Afrike u studenome 2017. Jasno je da bi oba partnera imala koristi od ujedinjenog afričkog tržišta koje podupire europski model normizacije.

5. Sprečavanje skupe rascjepkanosti na jedinstvenom tržištu

Svaka europska norma zamjenjuje jednu normu ili skupinu nacionalnih normi u pojedinoj državi članici jedinstvenom normom. Tako se pojednostavnjuje život građana i poduzeća jer se pomaže u stvaranju modernih javnih usluga i smanjuju administrativno opterećenje i troškovi usklađivanja. Pravodobno nacionalno prenošenje europskih normi i upućivanje na njih (ako je primjenjivo) u *Službenom listu Europske unije* (SLEU) nužni su kako bi se

zadovoljile potrebe tržišta. Prosječna stopa nacionalnog prenošenja europskih normi (europske norme kao potpora zakonodavstvu i politikama EU-a i drugim europskim normama) u EU28 iznosi oko 99 % (kreće se od 93 % do 100 % ovisno o državi članici).

Zakonodavne promjene uvedene 2013., a osobito novouvedene obveze Komisije povezane s pregledom usklađenih normi koje su razvile europske normizacijske organizacije, utjecale su na postupak objave upućivanja na usklađene norme u *Službenom listu EU-a*. To je zatim dovelo do povećanja broja necitiranih upućivanja. Zbog toga su različiti dionici normizacije uputili kritiku da takva situacija stvara pravnu nesigurnost i nepotrebne dodatne troškove europskim industrijama. Situacija je preispitana 2017. u okviru Komisijina programa za primjerenost i učinkovitost propisa (REFIT) kako bi se smanjio postojeći broj necitiranih usklađenih normi i postupak citiranja učinio transparentnijim i odgovornijim. Na temelju preporuka platforme REFIT³¹ Komisija i europske normizacijske organizacije izradile su i donijele akcijski plan za pravodobnu objavu upućivanja na usklađene norme u *Službenom listu EU-a*³².

BLISKA SURADNJA S DIONICIMA

Komisija je svjesna da nije dovoljno samo odrediti prioritete. Uspjeh ovisi i o visokoj razini predanosti normizaciji velikog broja dionika, uključujući onih iz industrije, organizacija za razvoj normi, istraživačke zajednice te drugih institucija EU-a i nacionalnih uprava.

Norma je rezultat dobrovoljne suradnje među partnerima u poslovnom odnosu koji žele razviti tehničke specifikacije na temelju načela transparentnosti, otvorenosti, uključivosti, nepristranosti i konsenzusa među dionicima. U Uredbi o europskoj normizaciji³³ ta je potreba prepoznata te se poziva na opširne konzultacije sa svim zainteresiranim dionicima prije donošenja godišnjeg programa rada Unije za europsku normizaciju. Potiče se i aktivno sudjelovanje europskih organizacija koje predstavljaju MSP-ove, potrošače te ekološke i društvene interese.

Komisija prepoznaje da je za premošćivanje tradicionalnih granica između IKT-a, proizvoda i usluga potrebna predanost, dobra suradnja i međusobno povjerenje među različitim dionicima. U pogledu normizacije IKT-a, Komisija se redovito sastajala s dionicima u okviru javno-privatnih partnerstava³⁴ i europskih normizacijskih organizacija kako bi se raspravljalo o provedbi različitih predloženih mjera. Platforma za više interesnih skupina o normizaciji IKT-a, koja na redovitim sastancima prati napredak aktivnosti iz Komunikacije, objedinjuje

³¹ https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/overview-law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/reducing-burdens-and-simplifying-law/refit-platform_hr

³² Vidjeti akcijski plan u priloženom radnom dokumentu službi.

³³ Članak 8. stavak 5. i uvodna izjava 31. Uredbe (EU) br. 1025/2012

³⁴ Tj. 5G PPP, AIOTI, BDVA, ECSO

države članice, europske i međunarodne normizacijske organizacije, forume i konzorcije, organizacije koje predstavljaju industriju te MSP-ove i društvene predstavnike.

Komisija je ojačala svoje odnose s različitim dionicima europskog normizacijskog sustava te nastoji poboljšati njegovu funkcionalnost i učinkovitost u okviru zajedničke inicijative o normizaciji. Osim toga, Komisija je tijekom prošle godine održavala redovite kontakte i dijaloge s drugim europskim institucijama. Osobito je bila uključena u savjetovanja koja su rezultirala Rezolucijom Europskog parlamenta od 4. srpnja 2017. o europskim normama za 21. stoljeće³⁵. Komisija je i pokrenula i uspostavila praksu kontinuiranih strukturnih dijaloga s trima europskim normizacijskim organizacijama kako bi osigurala visokokvalitetnu suradnju i uspješnu komunikaciju.

1. Zajednička inicijativa o europskoj normizaciji

Dosad su zajedničku inicijativu o normizaciji potpisala 104 sudionika, što ukazuje na veliku angažiranost u svakom segmentu europskog normizacijskog sustava. Nakon što su zajedničku inicijativu o normizaciji potpisali dionici 13. lipnja 2016. u Amsterdamu i države članice 29. rujna 2016., Komisija je organizirala nekoliko sastanaka upravljačke skupine zajedničke inicijative o normizaciji radi doručivanja 15 dogovorenih aktivnosti³⁶. Članovi upravljačke skupine uglavnom su potpisnici zajedničke inicijative o normizaciji koji su sudjelovali u njezinoj pripremi. Za svaku su se aktivnost potpisnici inicijative dobrovoljno javili te su dodijeljeni voditelji.

Dosad je rad pojedinih akcijskih skupina zajedničke inicijative o normizaciji bio usmjeren na razvoj sadržajnih elemenata za svaku aktivnost. Jasni vremenski rasporedi još nisu dogovoreni. Jasnije definiranje sadržaja aktivnosti omogućit će utvrđivanje rokova i koraka za rezultate svake aktivnosti.

2. Uključivost

Potpisavši četiri različita okvirna sporazuma o partnerstvu, Komisija je formalizirala svoja javno-privatna partnerstva s organizacijama iz Priloga III. (SBS, ANEC, ETUC i ECOS)³⁷ koje predstavljaju MSP-ove, potrošače, radnike i ekološke interese u normizaciji. Time se osiguravaju dosljednost i stabilnost u financiranju i praćenju aktivnosti.

Osim što pridonosi financijski, Komisija poduzima mjere kojima osigurava prisutnost i učinkovito sudjelovanje organizacija iz Priloga III. na važnim sastancima i događanjima,

³⁵ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2017-0278+0+DOC+XML+V0//HR>

³⁶ Inicijative su podijeljene u sljedeće tri kategorije: I. podizanje razine osviještenosti, obuka i poboljšanje razumijevanja europskog normizacijskog sustava; II. usklađivanje, transparentnost i uključivost; III. konkurentnost i međunarodna dimenzija.

³⁷ [Norme za mala poduzeća](#), [Glas europskih potrošača pri normizaciji](#), [Europska konfederacija sindikata](#) i [Europska ekološka građanska organizacija za normizaciju](#)

primjerice Odbora za norme (promatrači), zajedničke inicijative o normizaciji (partneri), Platforme za više interesnih skupina o normizaciji IKT-a³⁸, te na sastancima Komisije i europskih normizacijskih organizacija.

Kako bi osigurali dosljedan pristup zastupanju interesa MSP-ova, potrošača i radnika te ekoloških i društvenih interesa u postupku normizacije, CEN i CENELEC osnovali su dvije radne skupine – Radnu skupinu za MSP-ove i Skupinu društvenih dionika. Članovi su organizacije iz Priloga III. – SBS je član prve skupine, a ANEC, ECOS i ETUC članovi su druge skupine. Te dvije radne skupine raspravljaju o temama kao što su pristup normama, podizanje razine osviještenosti te obuka i potpora za sudjelovanje u normizacijskom radu na tehničkoj razini. To je rezultiralo razvojem više alata kao što su internetski paketi instrumenata za MSP-ove i mehanizam za dostavu mišljenja za društvene dionike.

U Uredbi o normizaciji posebno se naglašava³⁹ sudjelovanje malih poduzeća u postupku razvoja norme s ciljem izrade normi koje su prilagođene MSP-ovima i koje mogu smanjiti troškove i otvoriti tržišta. Vodeći se tim ciljem, SBS je kao glavni dio svojeg radnog programa za 2017. razvio dugoročnu strategiju za MSP-ove u postupku normizacije za razdoblje 2018. – 2021. U toj su strategiji utvrđeni ciljevi i mjere za MSP-ove u normizaciji kako bi se osiguralo da su razvijene norme pogodne za MSP-ove vodeći se načelom „počnimo od malih”.

Uključivost je jedna od tema dugoročne strategije Europskog instituta za telekomunikacijske norme (ETSI) i o njoj se raspravlja u kontekstu njegove skupine „ETSI u okružju europske normizacije”. Rasprave u toj skupini dovele su do pokretanja Programa za potporu društvenim dionicima i uključivost (3SI), u okviru kojeg je predviđen niz mjera za poboljšanje uključivosti te povećanje vidljivosti, podizanje razine osviještenosti i uključenosti organizacija iz Priloga III. u okviru ETSI-ja. Sve organizacije iz Priloga III. punopravne su članice ETSI-ja.

ZAKLJUČAK

Cilj je ovog izvješća podržati novouspostavljeni međuinstitucijski dijalog o normizaciji na razini EU-a, kako je najavljeno u Komunikaciji od 1. lipnja 2016. Njime se želi potaknuti rasprava sa zakonodavcima, Europskim parlamentom i Vijećem, kao i s Europskim gospodarskim i socijalnim odborom i Odborom regija, te se pružaju smjernice za nadolazeće prioritete normizacije koji će pridonijeti planu za otvaranje radnih mjesta, rast i konkurentnost. Taj se međuinstitucijski dijalog uspostavlja u skladu s novim

³⁸ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/european-multi-stakeholder-platform-ict-standardisation>

³⁹ Vidjeti članak 6. Uredbe (EU) br. 1025/2012.

Međuinstitucijskim sporazumom Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o boljoj izradi zakonodavstva⁴⁰.

Bliska suradnja sa suzakonodavcima na izradi prioriteta godišnjeg programa rada Unije za europsku normizaciju za 2019. bit će ključna za njegovu uspješnu provedbu. Zajednički postavljenim prioritetima politike za europsku normizaciju pojednostavit će se rad na normizaciji u budućim zakonodavnim postupcima. Da bi se postigli ciljevi normizacijske politike EU-a, potrebno je zajedničko razumijevanje i aktivno sudjelovanje svih aktera europskog normizacijskog sustava radi povećanja uključenosti, podizanja razine osviještenosti o važnosti normizacije u gospodarstvu i društvu, unapređenja postupaka za procjenu usklađenih normi⁴¹, provedbe pet prioriteta normizacije IKT-a te uklanjanja prepreka u uslužnom sektoru.

⁴⁰ SL L 123, 12.5.2016., str. 1–14.

⁴¹ i drugih normi kojima se podupire zakonodavstvo EU-a